

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Elżbieta Karska

w sprawie ze skargi B. P. i B. P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki  
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. II NSNc 50/23  
z udziałem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej  
i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2025 r.

**oddala skargę.**

Marek Dobrowolski    Paweł Wojciechowski    Elżbieta Karska

## UZASADNIENIE

W skardze z 4 kwietnia 2025 r. (data stempla pocztowego k. 153 akt II NSNc 50/23) skarżący B. P. i B. P. zastępowani przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, wniesli o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Najwyższym Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych pod sygn. II NSNc 50/23, nastąpiła przewlekłość postępowania, przyznanie skarżącym solidarnie od Skarbu Państwa sum pieniężnych w wysokości po 2 000,00 zł (słownie: dwa tysiące złotych 00/100) na rzecz każdego ze skarżących, zwrot na rzecz każdego ze skarżących opłaty od niniejszej skargi w kwotach po 200 zł, zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżących solidarnie

kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący wskazali, że postępowanie zostało wszczęte skargą nadzwyczajną Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 października 2021 r. od nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie wydanego 3 października 2018 r. w postępowaniu o sygn. XXV Nc 635/18. Postanowieniem z dnia 26 lipca 2023 r. zostało zawieszone do czasu rozstrzygnięcia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) pytania prawnego w trybie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej skierowanego przez Sąd Najwyższy we wniosku z 13 czerwca 2023 r., który został złożony w toku postępowania o sygn. II NSNc 65/23.

Postanowieniem z 15 maja 2024 r., sygn. C-390/23 TSUE orzekł niedopuszczalność ww. wniosku, czym zakończył postępowanie w jego przedmiocie. Pismem datowanym na 11 lutego 2025 r., pełnomocnik skarżących złożył wniosek o podjęcie zawieszonego postępowania, który wpłynął do Sądu 14 lutego 2025 roku. Na dzień złożenia niniejszego pisma powyższy wniosek nie został rozpoznany, natomiast od daty wydania orzeczenia TSUE minęło 10 miesięcy. Biorąc pod uwagę, że skarga inicjująca postępowanie została złożona w 2021 r., skarżący wskazali, że od czterech lat nie podjęto żadnej czynności służącej merytorycznemu rozpoznaniu skargi nadzwyczajnej.

W odpowiedzi Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wniósł o odrzucenie skargi. Pierwszy Prezes Sąd Najwyższego wskazał, że wniesienie skargi na przewlekłość jest dopuszczalne jedynie – *verba legis* – „w toku postępowania” (art. 5 ust. 1 *in fine* ustawy o skardze). Tymczasem zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 k.p.c. jakkolwiek nie znosi stanu „zawisłości sprawy” i tym samym nie niweczy dotychczasowych skutków procesowych, to jednak powoduje, że „tok postępowania” ulega wstrzymaniu (J. Jodłowski, J. Resich J. Lappiere, T. Misiuk-Jodłowska, *Postępowanie cywilne*, Warszawa 1996, s. 268; j. Karaim, *Zawieszenie postępowania cywilnego w postępowaniu procesowym*, Zakamycze 1998, s. 7). innymi słowy, postępowanie zawieszone nie jest postępowaniem pozostającym w toku.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego jednocześnie zaznaczył, że niezależnie od formalnej niedopuszczalności skargi, podziela stanowisko skarżących, co do tego, że znaleźli się w sytuacji daleko idącej niepewności prawnej z powodów od nich niezależnych. Jakkolwiek zawieszenie postępowania na podstawie przesłanek art. 177 § 1 k.p.c. ma charakter fakultatywny i pozostawione jest uznaniu sądu, to nie sposób pominąć faktu, że stan prejudycjalności, z powodu którego zawieszono skarżone postępowanie ustał, niemal rok temu. Postanowieniem z dnia 15 maja 2024 r., sygn. C-390/23 TSUE orzekł bowiem o niedopuszczalności wniosku, który miał zainicjować postępowanie przed Trybunałem. Skarżone postępowanie zaś – wciąż nie zostało podjęte. Taki stan rzeczy z pewnością nie wzmacnia zaufania obywateli do władzy sądowniczej i tym bardziej nie służy realizacji przysługującego im prawa do sądu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Artykuł 3 ustawy o skardze zawiera zamknięty katalog postępowań, w których określonym podmiotom przysługuje uprawnienie do wniesienia skargi na przewlekłość (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 listopada 2018 r., I NSP 39/18; z 10 października 2024 r. I NSP 345/24). Powyższe nakazuje przyjąć, że w postępowaniach innych niż wymienione w katalogu określonym w art. 3

ustawy o skardze skarga nie przysługuje (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 września 2023 r., I NSP 197/23).

Z treści skargi wniesionej przez pełnomocnika skarżących wynika, że dotyczy ona postępowania przed Sądem Najwyższym sygn. II NSNc 50/23 wywołanego skargą nadzwyczajną Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 27 października 2021 r. wniesionej od prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie z 3 października 2018 r. sygn. XXV Nc 635/18)

Sąd Najwyższy w postanowieniu z 18 stycznia 2023 r. I NSP 343/22 uznał, że postępowanie w sprawie skargi nadzwyczajnej może być objęte skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Sąd Najwyższy przywołał w uzasadnieniu tego postanowienia szereg argumentów na poparcie tego stanowiska, m.in. wskazał na cel ustawy o skardze na przewlekłość, którym jest zapewnienie na poziomie krajowym środków prawnych umożliwiających realizację przewidzianego w art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1992 r. Nr 85, poz. 427) prawa do rozpatrzenia sprawy w rozsądnym terminie; na art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, z którego wynika, iż katalog postępowań, w których skarga może być wniesiona obejmujący m.in. postępowanie cywilne i karne; na art. 4 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, z którego wynika, że przewlekłość postępowania może wystąpić także przed Sądem Najwyższym; na art. 95 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn.: Dz. U. 2021, poz. 1904;), zgodnie z którym w zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do skargi nadzwyczajnej, w tym postępowania w sprawie tej skargi, stosuje się w zakresie spraw cywilnych przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego dotyczące skargi kasacyjnej; jak też wskazał na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: „ETPCz”), z którego wynika, że art. 6 ust. 1 EKPCz „nie zobowiązuje państw do tworzenia sądów apelacyjnych lub kasacyjnych, jednak, państwo które ustanawia takie sądy jest zobligowane do zapewnienia, by osoby podlegające prawu miały zapewnione fundamentalne gwarancje zawarte w art. 6, nie może być bowiem wątpliwości, że postępowanie apelacyjne lub kasacyjne wchodzi w zakres

art. 6” (zob. wyrok ETPCz z 26 października 2000 r. w sprawie Kudła przeciwko Polsce, skarga nr 30210/96, § 122). Sąd Najwyższy, w niniejszym składzie w pełni ten pogląd oraz zaprezentowaną argumentację podziela.

Odnotować też należy, że w doktrynie za dopuszczalną uznano możliwość wniesienia skargi na przewlekłość postępowania przez stronę w znaczeniu materialnym (zob. zob. J. Szachta, M. Świeczkowska-Wójcikowska, J. Świeczkowski, W. Grajdura, E. Kruk, M. Lewandowski, O. Nawrot, W. Niesiołowski, A. Podolska, P. Rączka, M. Rybicka-Pakuła, V. Vachev [w:] J. Szachta, M. Świeczkowska-Wójcikowska, J. Świeczkowski, W. Grajdura, E. Kruk, M. Lewandowski, O. Nawrot, W. Niesiołowski, A. Podolska, P. Rączka, M. Rybicka-Pakuła, V. Vachev, *Skarga na przewlekłość w postępowaniu cywilnym, karnym, sądownoadministracyjnym i egzekucyjnym*. Komentarz, Warszawa 2023, art. 3.), natomiast jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów z 5 września 2023 r., I NZP 2/23, której nadano moc zasady prawnej, w postępowaniu ze skargi nadzwyczajnej stroną w znaczeniu formalnym jest organ wnoszący i dysponujący skargą nadzwyczajną (skarżący), a podmiot, w interesie którego skarga ta została wniesiona (którego dotyczą normy prawa materialnego występujące w konkretnej sprawie), ma w tym postępowaniu status strony w znaczeniu materialnym.

Przechodząc do merytorycznej oceny wniesionej przez skarżących skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, Sąd Najwyższy uznał, że skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Z analizy akt sprawy wynika, że skarga nadzwyczajna została wniesiona do Sądu Najwyższego 12 kwietnia 2022 r. Następnie postanowieniem z 26 lipca 2023 r. postępowanie w sprawie ze skargi nadzwyczajnej zostało zawieszone do czasu rozstrzygnięcia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) pytania prawnego w trybie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej skierowanego przez Sąd Najwyższy we wniosku z 13 czerwca 2023 r., który został złożony w toku postępowania o sygn. II NSNc 65/23 i pozostaje zawieszone do chwili obecnej. Postępowanie ze skargi nadzwyczajnej w sprawie II NSNc 50/23 trwa łącznie ok. 3 lat, natomiast zawieszenie postępowania w sprawie trwa ok. 2 lat.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, że co do zasady zawieszenie postępowania wyklucza możliwość uznania sprawy za prowadzoną przewlekłe w okresie trwania zawieszenia. Zwrócić jednakże należy uwagę, iż w realiach niniejszej sprawy – na co słusznie wskazał skarżący – w chwili wniesienia skargi od niemal roku nie występował stan prejudycjalności stanowiący przyczynę zawieszenia postępowania. W związku z tym Sąd Najwyższy przy ocenie długości postępowania w niniejszej sprawie wziął pod uwagę również okres pomiędzy wydaniem przez TSUE postanowienia z 15 maja 2024 r. sygn. C-390/23, a wniesieniem skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że zestawiając prawie 3 letni okres trwania postępowania zainicjowanego skargą nadzwyczajną w sprawie o sygn. II NSNc 50/23 z 5 letnim terminem na wniesienie skargi nadzwyczajnej oraz biorąc pod uwagę ekstraordynaryjny charakter postępowania ze skargi nadzwyczajnej, jak też okres zawieszenia do dnia wydania przez TSUE ww. postanowienia, nie można było uznać, że doszło w nim do nieuzasadnionej zwłoki.

Na marginesie wskazania wymaga, jak słusznie zauważył Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, iż postanowieniem z dnia 15 maja 2024 r., sygn. C-390/23 TSUE orzekł o niedopuszczalności wniosku, który miał zainicjować postępowanie przed Trybunałem. Natomiast postępowanie w sprawie ze skargi nadzwyczajnej w sprawie II NSNc 50/ 23 wciąż nie zostało podjęte, co niewątpliwie wymaga podjęcia stosownych czynności. W tym kontekście wskazania wymaga, że cel skargi w postaci nadania sprawie właściwego toku postępowania został częściowo osiągnięty, albowiem zarządzeniem z 15 lipca 2025 r. został wyznaczony termin posiedzenia niejawnego w sprawie II NSNc 50/23 na dzień 18 grudnia 2025 r. (k. 154).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze, orzekł jak w sentencji postanowienia.

[a.ł.]

